

BASF

We create chemistry

GRAAN

bulletin

2023

Maatschap Vermue, akkerbouwers in Hornhuizen (Gr.):

“Revytrex werkt breed, dat is belangrijk”

Koos, Jos en Wim Vermue

Maatschap Vermue spoot afgelopen seizoen Revytrex op T2 en is tevreden over het resultaat. “Je weet nooit van te voren welke schimmels de kop opsteken. Een brede werking is dan een voordeel. En op septoria is de Revytrex net iets sterker.”

Verspreid over twee boerderijen heeft maatschap Vermue uit Hornhuizen zo'n 90 ha zavelgrond in gebruik. De maatschap bestaat uit Koos Vermue, zijn broer Wim, zoon Jos en vrouw Ina. Een van de boerderijen was vroeger regionaal bekend als proefboerderij Tammingaheerd.

Het bouwplan van de maatschap is traditioneel voor de regio met poot-

aardappelen, suikerbieten, zaaiuien en wintertarwe. “De tarwe is voor ons een vruchtwisselingsgewas”, begint Koos, “maar we streven wel degelijk naar een maximaal saldo. We houden de kosten laag door alles zelf te doen en we streven naar de hoogste opbrengst.” De grootste bedreiging van die opbrengst zijn de graanschimmels. “Hier spelen vooral gele roest en septoria”, vervolgt Koos. “En sporadisch fusarium.

In de meeste jaren houden wij de boel onder controle met bespuitingen op T1 en T2.” De maatschap teelt bij voorkeur de gezondere tarwerassen.

Toch iets sterker

De Vermue's hebben 2022 niet als een lastig schimmeljaar beleefd. “We hebben een beetje gele roest gezien en een paar bladplekjes. Het was twee keer spuiten en klaar”, aldus zoon Jos. Het jaar daarvoor verliep wel anders. “Toen hadden we duidelijk meer last van septoria. En het fungicide dat we op T2 gebruikten, werkte onvoldoende.” Dat was voor de maatschap de reden om op zoek te gaan naar een ander middel. Bij de keuze van het nieuwe fungicide gingen ze niet over één nacht ijs. “Onze adviseur Conner Pelgrim van ProfytoDSD heeft altijd goede input bij

dit soort beslissingen. Wij oriënteren ons ook bij graanproeven op proefboerderij Kollumerwaard en we halen veel kennis uit de gewasbeschermingsgids van Delphy. Uiteindelijk was onze conclusie dat de Revytrex op septoria toch sterker is.”

Breed middel

Het nieuwe graanfungicide werd in 2022 op bijna alle tarwepercelen ingezet op T2. Terugblikkend toont de maatschap zich tevreden over die beslissing. Koos: “Het resultaat was prima. Je weet natuurlijk nooit met welke schimmels je te maken krijgt. Een breed middel als Revytrex is dan in het voordeel. Het heeft gewoon goed gewerkt en het is makkelijk in het gebruik. Qua prijs kan het ook goed meekomen. Het is niet duurder dan de rest maar het werkt gewoon net iets beter.”

Revytrex in het kort:

- Voor een sterke duurwerking op T2 in tarwe
- Superieur op septoria en goed op roesten
- Kant en klaar vloeibaar product
- Krachtig onder wisselende omstandigheden
- Adviesdosering 1,5 l/ha

Met Vizura meer profijt van stikstof in drijfmest

Graantelers die drijfmest gebruiken kunnen het stikstofrendement verhogen door de toevoeging van de nitrificatieremmer Vizura. Dat zegt Guus Bergmans van BASF. “Een nitrificatieremmer zorgt er voor dat de omzetting van ammonium (NH_4^+) naar nitraat (NO_3^-) in de drijfmest langzamer verloopt. Dat heeft meerdere voordelen. Graangewassen reageren positief wanneer beide stikstofvormen tegelijk

beschikbaar zijn. Met Vizura verleng je de periode dat dat zo is. En door de geleidelijke omzetting beperk je de kans op uitspoeling van de nitraat naar het grondwater. Het vrijkomen van lachgas (N_2O), een belangrijk broeikasgas, wordt dan met 50 % verminderd. Het mes snijdt dus aan twee kanten. En de meeropbrengst van 5 à 6 % weegt ruimschoots op tegen de meerkosten.”

Jan Piet van Cadsand, akkerbouwer te Axel:

“Balaya doet het goed op gele roest”

Tarwe is belangrijk op het akkerbouwbedrijf van Jan Piet van Cadsand in Axel (Zld.) Afgelopen jaar deed Balaya z'n intrede in zijn spuitschema tegen schimmels. “Het resultaat was prima!”

Onder de rook van Axel in Zeeuws-Vlaanderen heeft Jan Piet van Cadsand een akkerbouwbedrijf van 67 ha op grond die varieert van lichte tot zware zeelei. De consumptieaardappelen, suikerbieten en zaaiuien beslaan met 22 hectare eenderde van het areaal. Kidneybonen (5,5 ha), olifantsgras (7,5 ha) en wintertarwe (32 ha) vullen het resterende deel. “De tarweteelt is op mijn bedrijf altijd belangrijk geweest”, vertelt Van Cadsand. “Het areaal schommelt al heel lang rond de 30 ha. De tarweteelt is goed voor de bodem. Ik zaai ook nog een groenbemester na alle tarwe en na de zaaiuien. Ik verkoop het stro maar mijn organische stof balans is ruimschoots positief.” Van Cadsand doet de graanteelt van zaai tot en met de oogst met eigen mechanisatie.

Prijs-prestatie

Van Cadsand's teeltdoel voor de wintertarwe is een combinatie van een gezond gewas en maximale opbrengst. Gele roest is met afstand de belangrijkste schimmel in het gebied.

“En dat wordt langzamerhand erger”, aldus de akkerbouwer. Afgelopen seizoen introduceerde Pol van de Vijver, akkerbouwadviseur bij CZAV, het nieuwe fungicide Balaya. Hij vertelt welke overwegingen hij meeneemt bij zijn advisering. “Het begint natuurlijk met een goede werking. Maar de prijs-prestatieverhouding is ook belangrijk. Dat zit bij Balaya wel goed.” Ook de technische eigenschappen van een fungicide neemt Van de Vijver mee. “De lange duurwerking van Balaya vinden wij wel een belangrijke eigenschap. En resistentiemanagement is ook een aandachtspunt. Afwisselen van actieve stoffen is belangrijk”.

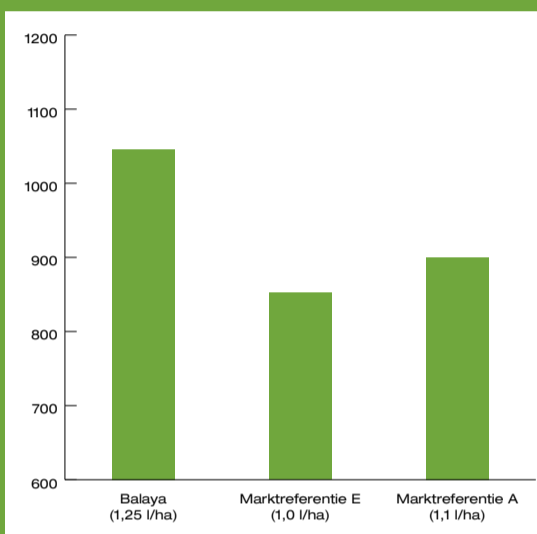
Er kort op

De akkerbouwer en zijn adviseur zijn tevreden over wat zij van de Balaya hebben gezien. Van de Vijver blikt terug: “We hebben wel een keer een beginnetje van gele roest gezien maar toen op tijd gespoten. We zaten er kort op en er zijn daarna geen problemen meer geweest. Dus het resultaat was goed.” Dit beaamt Van Cadsand.

Jan Piet van Cadsand en Pol van de Vijver

Proefresultaten Balaya

Meeropbrengst wintertarwe 2019 - 2022 in kg/ha (N=15)

Om de effectiviteit van de graanfungiciden te onderzoeken heeft BASF in de periode 2019 - 2022 op meerdere locaties proeven uitgevoerd. In diverse tarwe rassen zijn onder druk van o.a. septoria en roesten eenmalige toepassingen uitgevoerd om zo de individuele kracht van een fungicide te toetsten. Het nieuwe fungicide Balaya blijkt zeer effectief te zijn en scoort gemiddeld een hogere meeropbrengst ten op zichte van de twee marktreferenties.

Guus Bergmans, technisch product adviseur BASF:

“Met gele roest is het altijd oppassen geblazen”

Resistenties tegen gele roest worden soms snel doorbroken. Intensieve gewascontrole is belangrijk om een aantasting tijdig te ontdekken. Het nieuwe fungicide Retengo kan bij een vroege aantasting een flinke meeropbrengst geven.

“Elk stadium in de tarwe heeft z'n eigen bescherming nodig”, stelt Guus Bergmans. “Vroeg in het voorjaar is vooral oplettendheid op gele roest geboden. Van die ziekte weten we dat resistenties soms snel worden doorbroken. En proeven laten zien dat het

bij zware aantasting loont om de schimmel in een vroeg stadium te bestrijden.” Tot en met stadium 31 (ongeveer klomphoogte) is het nieuwe fungicide Retengo volgens Bergmans de beste keuze. “In een proef kwam een strategie met Retengo op T0 als

beste uit de bus. Met zo'n T0-bespotting kun je bij zware druk een meeropbrengst van 400 tot 700 kilo verwachten. Je houdt immers meer blad gezond. Maar ook zonder hoge ziektedruk brengt Retengo al gauw 200 kilo meer.” Extra voordeel is de fysiologische werking van de pyraclostrobine in Retengo. Bergmans: “Dat zorgt er voor dat het gewas makkelijker door periodes van stress komt.”

Gewascontrole cruciaal

Om vroege aantasting met gele roest tijdig te ontdekken is regelmatige gewascontrole noodzakelijk, vindt Bergmans. “Inspecteer

je gewas wekelijks vanaf begin maart. En informeer bij je adviseur wat die in de regio ziet.” Wanneer gele roest in een later stadium wordt waargenomen (grofweg vanaf stadium 32, verschijnen tweede knoop) zal een T1-bespotting voldoende bescherming bieden, zegt Bergmans. “Maar ook dan maakt de middelkeuze verschil. Ons fungicide Balaya met actieve stof Revysol heeft uitstekende papieren voor de T1-bespotting. Onafhankelijk onderzoek toont aan dat strategieën met een Revysol-houdend middel altijd een meeropbrengst geven.”

Guus Bergmans

Welke bespuiting doet wat?

- T0: voorkomen van vroege opbouw van vooral gele roest en daardoor stengeluitval (soms nodig na milde natte winters en/of vroege zaai); tot uiterlijk stadium 31
- T1: bescherming 3^e blad en punt 2^e blad (geteld van bovenaf); stadium 32
- T2: bescherming vlagblad en blad 2; stadium 39-49 (vlagblad helemaal uit)
- T3: bescherming tegen aarfusarium en aanvullende bescherming vlagblad in stadium 61-65

Jaap Steenhuis Geertsema, graanteler in Wirdum (Gr):

“Met Lenvyor Top krijgen afrijpingsziekten geen kans”

Jaap Steenhuis Geertsema maakte als proefveldhouder kennis met de sterke eigenschappen van het nieuwe fungicide Lenvyor Top. Hij ziet zeker toegevoegde waarde van een T3 bespuiting tegen afrijpingsziekten. “Er zijn regelmatig situaties waarin zo’n bespuiting nodig is om de opbrengst zeker te stellen.”

“Je herkende de objecten met Lenvyor Top van grote afstand”, vertelt Jaap Steenhuis Geertsema. “Ze sprongen er echt uit. En van dichtbij zag je mooie schone aren zonder zwartschimmel.” Steenhuis Geertsema en zijn broer Detmer zijn proefveldhouder voor BASF en maakten langs die weg afgelopen seizoen kennis met het nieuwe fungicide. Naast de behandeling van de proefvelden konden ze de Lenvyor Top ook beperkt gebruiken voor hun praktijkpercelen. Jaap heeft naast het akkerbouwbedrijf ook een baan als gewasbeschermingsadviseur bij WPA-Robertus.

Een T3-bespuiting is bij de maatschap zeker geen vanzelfsprekendheid. “Maar bij slecht weer rond de bloei moet je in gevoelige rassen gewoon ingrijpen”, aldus Steenhuis Geertsema. “In mijn advieswerk waarschuwen we telers ook op rasniveau. Je kunt de weersomstandigheden natuurlijk nooit precies voorspellen maar wij zijn er altijd heel scherp op. Wij hebben zelf ook de nodige percelen waar het gewas door

naburige bebouwing of bomenranden langer nat blijft. Dat maakt je extra voorzichtig. In dergelijke situaties is een T3-bespuiting echt geen overbodige luxe. Het zorgt er juist voor dat je opbrengst en kwaliteit op peil blijven. Je wilt immers geen problemen met DON. Met Lenvyor Top beperk je de risico's. Ik heb in het verleden wel eens een aantasting gehad en we zien ook wat fusarium aanricht op de onbehandelde objecten van de proefvelden. Dat wil je niet.”

Schone aren

Zowel vanuit de proefveldresultaten als vanuit ervaring op praktijkpercelen is Steenhuis Geertsema overtuigd van de meerwaarde van een T3-bespuiting wanneer de weersomstandigheden tijdens de bloei daar aanleiding toe geven. “Je krijgt mooie schone aren en volle korrels. Dat resulteert in een hoger hectolitergewicht en meer kilo's. Met Lenvyor Top bescherm je het gewas effectief tegen alle belangrijke afrijpingsziekten. Dus niet alleen de

Jaap Steenhuis Geertsema

aarfusarium maar ook sneeuwschimmel en de zwartschimmel.”

Lenvyor Top geeft het beste resultaat als het kort na een besmetting wordt gespoten; maar ook als de bespuiting door omstandigheden iets moet worden uitgesteld heeft Lenvyor Top toegevoegde

waarde. Steenhuis Geertsema denkt dat Lenvyor Top, zodra het breed beschikbaar is, een gat in de markt gaat vullen. “Er gaan middelen wegvallen. Lenvyor Top kan die middelen met z'n werking spectrum probleemloos vervangen. Als er fusariumproblemen dreigen ben ik de eerste om de Lenvyor Top te gebruiken.”

Bert Westhoff, technisch product adviseur:

“Revytrex in introductiejaar overtuigend op T2”

Bert Westhoff

Het nieuwe graanfungicide Revytrex beleefde in 2022 een prima introductie. Zowel in de praktijk als op de proefvelden presteerde het middel uitstekend. “Het is gewoon een heel mooi breedwerkend T2-product met een lange duurwerking.”

“De graanteelt ging vooral in Noord- en Midden-Nederland niet vanzelf”, steekt Bert Westhoff van wal. “Daar was 2022 een schimmeljaar. In sommige van onze proeven hebben we op drie verschillende momenten de effecten van middelen kunnen tonen. Er was gele roest op T0 en dankzij kou en regen konden we op T1 en T2 mooi de septoriawerking laten zien.

Er is zelfs fusarium geweest. Afhankelijk van de strategie zagen we meeropbrengsten van 1500 tot 2000 kilo vergeleken met onbehandeld.”

Seizoen 2022 was daarmee een mooi jaar voor de praktijkintroductie van Revytrex, het nieuwe kant-en-klare graanfungicide van BASF voor de T2-bespuiting. In de proeven

bleek stevast dat schema's met Revytrex 200 tot 600 kilo/ha meer opbrachten dan schema's met andere fungicides op T2. Westhoff: “Het verschil werd groter naarmate de ziektedruk toenam. Revytrex manifesteerde zich dan sterker. Op septoria laat Revytrex sowieso de concurrentie achter zich. En op roesten, DTR en sneeuwschimmel is het vergelijkbaar met andere middelen.”

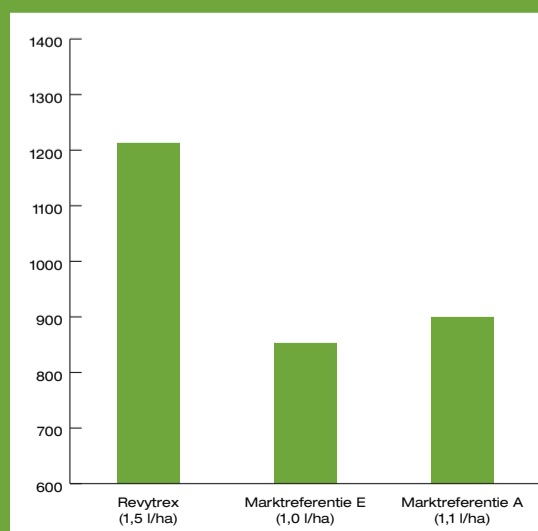
Ook sterk in de praktijk

Niet alleen op proefvelden maar ook in de praktijk kende Revytrex een prima start. “We hebben geen wanklank gehoord”, glundert Westhoff. “En voor een nieuw middel is dat het mooiste compliment dat je kan krijgen.

De praktijk ziet dat Revytrex een heel mooi breed product is. Dankzij de Revysol profiteert de teler van een ouderwets sterke septoriawerking; de Xemium zorgt voor de werking in de breedte en de opvallend lange duurwerking. En dat alles in één kant-en-klare vloeibaar product dat niet uitzakt en mengbaar is met alles.”

Westhoff verwacht dat Revytrex vanaf seizoen 2023 een veel geadviseerd fungicide voor T2 in wintertarwe zal zijn. “Maar voor telers die zowel wintergerst als wintertarwe telen, blijft ook Priaxor Duo als alternatief beschikbaar.”

Proefresultaten Revytrex

Meeropbrengst wintertarwe 2019 - 2022 in kg/ha (N=15)

Om de effectiviteit van de graanfungiciden te onderzoeken heeft BASF in de periode 2019 - 2022 op meerdere locaties proeven uitgevoerd. In diverse tarwe rassen zijn onder druk van o.a. septoria en roesten eenmalige toepassingen uitgevoerd om zo de individuele kracht van een fungicide te toetsen. Het nieuwe fungicide Revytrex blijkt zeer effectief te zijn en scoort gemiddeld een hogere meeropbrengst ten op zichte van de twee marktreferenties.

Michiel Bosdijk

Michiel Bosdijk, technisch product adviseur BASF:

“Ramularia en netvlekken-ziekte in gerst de baas”

Met een sterke werking op ramularia en andere bladschimmels hebben de nieuwe Revysol producten van BASF snel een mooie positie verworven in de gerstteelt. En ook in jaren met weinig ziektedruk blijken ze nog een meeropbrengst te geven. Michiel Bosdijk legt uit.

“Voor gerst was 2022 een jaar met weinig ziektedruk en hoge opbrengsten. En toch zagen we dat schema's met Balaya of Priaxor Duo nog een plus gaven.” Michiel Bosdijk van BASF is goed te spreken over de positie die de Revysol middelen in twee seizoenen hebben verworven. “Balaya is al de standaard in wintergerst op T1 en ook in zomergerst wint het terrein. Het is een makkelijk product met een hoge prijs-kwaliteit verhouding. Verder merken we dat akkerbouwers het wel handig vinden dat je Balaya ook op T1 in de wintertarwe kunt gebruiken. Dat is een praktisch voordeel.”

Meeropbrengst

De populariteit van Balaya heeft het middel te danken aan z'n sterke werking op de twee belangrijkste schimmels in gerst. Bosdijk: “De Revysol in Balaya is sterk op ramularia; daar hadden gersttelers weinig meer voor maar nu is er dus weer een sterk alternatief. Revysol is trouwens ook effectief op bladvlekken.

En de pyraclostrobine doet het heel goed op netvlekkenziekte.” Die laatste actieve stof is er ook verantwoordelijk voor dat Balaya en Priaxor Duo in jaren zonder hoge ziektedruk vaak toch meeropbrengst geven. Met dit fysiologische effect zijn gewassen namelijk beter bestand tegen stress.

Duurwerking

Ook Priaxor Duo kent inmiddels een groep trouwe gebruikers. “Voor de hoofdbesparing in gerst is dit technisch gezien de mooiste oplossing”, stelt de productadviseur. “Met drie actieve stoffen pak je echt alle schimmels en de Xemium zorgt voor een extra lange duurwerking. Proeven, ook onafhankelijke, laten zien dat schema's met een Revysol-product altijd het beste resultaat geven. We zijn heel blij dat we met Balaya en Priaxor Duo weer zulke sterke schema's kunnen bieden tegen de belangrijkste bladschimmels in gerst.”

Voorkom legering en kies voor de flexibiliteit van Prodax

Legering van het graangewas ligt altijd op de loer en kan een flinke opbrengstderving veroorzaken. De halmverkorter Prodax wordt al een aantal jaren succesvol ingezet in de teelt van tarwe en gerst. De groeiregulator heeft twee actieve stoffen en combineert een snelle aanvangswerking met een prima duurwerking. Behalve de goede werking zijn telers vooral enthousiast over de flexibiliteit die Prodax geeft in de bedrijfsvoering. Prodax heeft weinig zonlicht nodig en werkt al bij lage temperaturen. Daardoor is de groeiregulator effectief bij vrijwel alle weersomstandigheden. Het spuitmoment heeft dus weinig invloed en door de zachte formulering is Prodax eenvoudig te combineren met andere bespuitingen.

Prodax heeft een toelating voor twee toepassingen in wintertarwe, wintergerst, winterrogge en triticale en één toepassing in spelt, zomertarwe, zomergerst en haver. Prodax is geformuleerd als een makkelijk oplosbare granulaatkorrel en is goed mengbaar met veel fungiciden en herbiciden.

De voordelen van Prodax:

- Temperatuur- en weersafhankelijk
- Goed mengbaar
- Meest bedrijfszekere groeiregulator

Easyconnect dop wordt gefaseerd ingevoerd

BASF levert dit voorjaar de eerste vloeibare gewasbeschermingsmiddelen in een verpakking die is voorzien van de nieuwe easyconnect dop. Deze dop past op een gesloten vulsysteem op de spuitmachine. Het voordeel van dit gesloten vulsysteem is de geminimaliseerde emissie. Heel geleidelijk zullen alle verpakkingen van vloeibare middelen met deze dop uitgevoerd worden.

Ventiel in de dop

Er zijn inmiddels verschillende vulsystemen beschikbaar. Hoewel die systemen onderling verschillen, zijn ze allemaal geschikt voor verpakkingen van vloeibare gewasbeschermingsmiddelen (1, 5 en 10 liter) met de nieuwe easyconnect dop. In deze dop zit een soort ventiel dat het gewasbeschermingsmiddel tijdens het vullen van de spuitmachine doorlaat. Als de juiste hoeveelheid is gedoseerd, wordt de dop aan de binnenzijde gespoeld. De verpakking wordt weer afgesloten en kan bij de volgende bespuiting weer gebruikt worden.

Ook zonder vulsysteem te gebruiken

BASF gaat dit voorjaar de eerste producten op de markt brengen met de easyconnect dop. Daarna wordt de dop gefaseerd ingevoerd. Vanwege de nog beperkte beschikbaarheid van de nieuwe doppen, zal ook nog fust met 'een gangbare dop' geleverd worden. Daardoor kunnen eindgebruikers de komende tijd dezelfde middelen geleverd krijgen met twee verschillende doppen. Verpakkingen met een easyconnect dop kunnen overigens ook zónder een vulsysteem worden gebruikt.

Colofon

Het Graanbulletin is een uitgave van BASF Nederland BV, Agricultural Solutions.

Wilt u meer weten over de specifieke eigenschappen van producten van BASF, dan kunt u contact opnemen met uw leverancier van gewasbeschermingsmiddelen.

Gebruik gewasbeschermingsmiddelen veilig. Lees voor gebruik eerst het etiket en de productinformatie.

Revytrex®, Vizura®, Balaya®, Retengo®, Revysol®, Lenvyor® Top, Priaxor® Duo, Xemium® en Prodax® zijn geregistreerde handelsmerken van BASF.

BASF
We create chemistry

BASF Nederland BV | Postbus 1019 | 6801 MC Arnhem
www.agro.basf.nl | Twitter: @BASFAgroNL | Facebook: @BASF.Agro.nl